

POSTANOWIENIE

23 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 23 maja 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa B. S.
przeciwko D. R.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej D. R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 30 września 2021 r., I ACa 317/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Szczecinie na rzecz adw. P. T. wynagrodzenie w kwocie 2 700 (dwa tysiące siedemset) zł, podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego

w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do oceny istnienia albo nieistnienia tych przesłanek ogranicza się badanie skargi kasacyjnej na posiedzeniu Sądu Najwyższego w przedmiocie przyjęcia lub odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Takie ograniczenie ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie jako kolejny środek zaskarżenia wykorzystywany przez strony do kontroli wydanego przez sąd orzeczenia przez sąd kolejnej, wyższej instancji.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 września 2021 r. pozwany D. R. oparł swój wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia

w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Tych elementów skarżący nie wykazał. Stwierdził on, bowiem, że uszło uwagi Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, który w rezultacie miał naruszyć art. 321 w zw. z art. 378 § 1 k.p.c., iż Sąd pierwszej instancji wyrokował o innym roszczeniu w oparciu o inną podstawę faktyczną i w efekcie orzekł ponad żądanie pozwu. Jak podkreślił skarżący podstawą faktyczną roszczenia była umowa przedwstępna, podczas gdy kwestionowane orzeczenie zapadło na podstawie odmiennych ustaleń faktycznych, co doprowadziło do błędnego zastosowania przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. W ocenie Sądu Najwyższego krótki wywód uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje o oczywistym naruszeniu przez Sąd drugiej instancji przepisów powołanych w podstawie skargi kasacyjnej. Rozstrzygnięcie przez sąd nawet na innej podstawie prawnej niż wskazywanej przez stronę, którą to podstawą prawną sąd orzekający w sprawie nie jest związany, lecz w oparciu fakty mieszczące się w podstawie faktycznej żądania – co w istocie nastąpiło w sprawie - nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 321 k.p.c. (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2013 r., II CSK 9/13, niepubl., z 22 marca 2012 r., IV CSK 345/11, niepubl. i z 8 maja 2019 r., V CSK 207/18, niepubl.).

Należy również stwierdzić, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398² § 2 k.p.c.).

O przyznaniu od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie na rzecz adw. P.T. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu - podwyższonego o stawkę podatku od towarów i usług - na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 pkt 1 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2, § 8 pkt 6 oraz § 4 ust. 1 - 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów

nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.) z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (OTK-A 2020, poz. 13).

(PG)

[ms]